

Sven
Västra
Ny dala

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1a

Sagssummen

Johan Ludvig Karlsson är född 18⁶/₁₂ 72
i Ny dala iu, Hällebo gårds, där fadern
var kronorrendator. Bodde senare på
ett mindre ställe under Hällebo v. Gå-
nade nuvar som dräng nio år i nuvar
han utvandrade till Amerika, där han
vistats nio år. Där kom honom
som han (sedan) allt börrätt sig på
längt i sin hemsocken Hällebo ligger
annu i dag ungekäl avsides o. förbin-
delnen med bygden upphölls för bau-
ra nio år sedan genom svibefar-
na byvägar. Hovstalet dit är ungefar
1 mil. För synes ha hänt sene
särskildhet bara under vintern. De
ytlre omständigheterna för övernöts-

berland har därför ha varit gymnasium. - Säguramens fader synes ha varit helt hunden i den. Han var synk/ jf. Den gamla midsommars/ o. aulitade ofta kloka, som funnos i alla de omkringliggande socknarne spec Hjälmeby, som var ell riktigt centrum för sådana o. nog bekräftas som sådant nu i dag, i sagan min. Faderns upplevelsel tagas alltid till bevis för hans verkliga undedelag. Modern nämnes däremot aldrig. Meddelaren har ell verkligt intresse för att 'gauvatt'; Fr o ic, ointe bara det som är från öfve. Kommer härlig att han är en god o. klar berättare o. litet av humorist.

Svenne syskon till Jägersvamnen har
underläckhus häftat en systers är Anna
karlsson ur Ljusvarna, meddelare i år,
1931 o 1930. Hon delar broders frs fullkom-
ligt. En bror var i öres 30 år vid farts
i Amerika om tillfälligt var hemma
på besök hade ej heller övergivit den o-
viste också att berätta en del.

Troll

Troll hade vi i Hällesbo i ett hic vi kalade Broa rike. Broe var annars en som hade gått dös på brantet, of om han hade fallit ned et. harkat sig ner för berget f. slägit ihjäl sig. Och sic hade han en krycka med sig och den för upp i träd strax intill. Och där häng hon längre - men nu är hon borta.

Ett berig var det häxintill den det och så fanns troll. Och en häxing, som bodde ner-
anför berget hade så ont av dem på måller-
na för det döende o. bussade o. slaurade
inne i berget. Och en jätte sullade det
som stora stenar mot hennes lagård - då
var det allra väst. Men sig visst gjorde
hon aldrig mer än en enda gång. Hon var
på hemväg en kväll i skymningen o. då

jorts.

3620

stog där endo vid en led o. hon sät den bara
på ryggen o del var hängt o urholkt som
den baktur.

Nu finns del inga tall. istan har
slagit ihjäl dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Tourtad

Härtöbo var det en som hade tourte o i längd hade ujöluar en. Det sätte
de ut gröt till dem julkvällen. Kattou-
lue hjälpte ujöluar är sakret, för var det
si lite vatten så det kneppt rann, så
nuol han ända för fullt.

Spirifusee.

Poumua hade spirifuses som drog åt sig. En var del i Slaverys som hade en Spiritus o han drog åt honom så han var så grunnt rik. Och så fick han mata honom med blod ur sitt lillefingre, o det såg de alltid, så de, ett litet hål där emellan efter ett knappnärlsyg. De såg att han hade fått sin på så vis, att han hade fått tag i ett leppågg som han sen hade lätt röva på nioget sätt. När det sen kläcktes blev det en Spiritus.

Hin syssles tjänte på Slaverys o hon hade hört så mycket talas den där Spirifusee. På en gång fick hunden bud effet sig o då sprang han iväg i hast o tannade lädan med Spirifusee framme.

Jorts

3620

Hon fick se det o när hon hade gått ekul-
le hon tittar men när hon lyfte av locket
vänté han upp - han var eljes som en tor-
bagge - s. blev som en kat. Så hon blev så
rädd så hon läp i locket o gick.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Faran av att ofreda döda.

Het röra dem som en gång är döda
 är svårigt, all det rent av han kör-
 ha livet. När min far var ung, var han
 mere på Nydala kyrkogård o. skulle grä-
 va en grav. Med sig hade han en dräng nere
 från södra delen av socknen. Se förs grov
 de graven i själva, de som hörde till sorge-
 huset. När de sicke hade graset färdigt satte
 de sig ner o. skulle åta as sicke matlock
 När de nu hade graset hade de fått upp
 en dödskalle, som låg där i sanden. Dräng
 en tyckte han skulle göra sig lustig med
 den där, så han tog o. gav honom en liten
 brännvin o. satte en skiva bröd i mun-
 men på honom. Sen gick de o. dödskallen
 fick ligga där sitt.

forts.

forts.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

På vallen knuckade det på dörren
 dräggen tjänste, & bonden gick upp o. öpp-
 nade, han trodde det var man, som ville
 in. Men när han hade öppnat, såg han
 inte en mänska. Han gick o. lade sig
 igen & skulle just till att sovna, di-
 knuckade det igen på dörren. Bonden
 upptog igen & såg efter men det var sone
 föru. Och nyusö hade det fallit på
 vallen, & det syntes inga spår i den.
 'Så la' han sig igen, & skulle sovna.
 men då undrade han, om det var nöjet ga-
 let. 'Ha du ut den här gängen', sa' han
 till dräggen när det hultade på för tredje
 gången, 'det är du sona har haft sal-
 tyg för dig.' Och dräggen gick ud,
 men han kom aldrig in igen, & sät-
 forts.

jorts.

3620

bonden kom ut på morgonen, låg han
död ute på förtuban hem vägra spås
i sön efters van (i sön) eller efters va-
gon strid syntes inte.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
8

Spökerier i prästgården.

bid gamla prätgården har det alltid
 varit en massa spökerier. En präst var det
 som hette Peterson, o. hans son dog - hemmes
 systers var Linda Sandell som har diktat så mång
 a singel - men det var aldrig min ro, säm hon
 hade död. se hon gick igen - det var ett li-
 bet hål i grotan o. det var där hon körp
 upp. de fylde o. fylde i det där hålet,
 men det var lögn, att de fick igen det.
 Ach det var ändå hele lass de vrokt dit.
 Ach de undrade vad det var som ville
 det. då kom de att tanka på att ^{det} var
 en lock över en flåta efter hemme i
 prästgården. Den tog de o. stoppade ner i
 hålet, o. de fick de igen det o. aldrig sät-
 de något av hemme heller än dess.

Smedsland
Mäster
Mästeria för upp 1932

3620 f.d. nr. 3710
G. H. Johansson
Härnösand
Bör. John Johansson
Bör. Carlsson 1872 i Härnösand

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

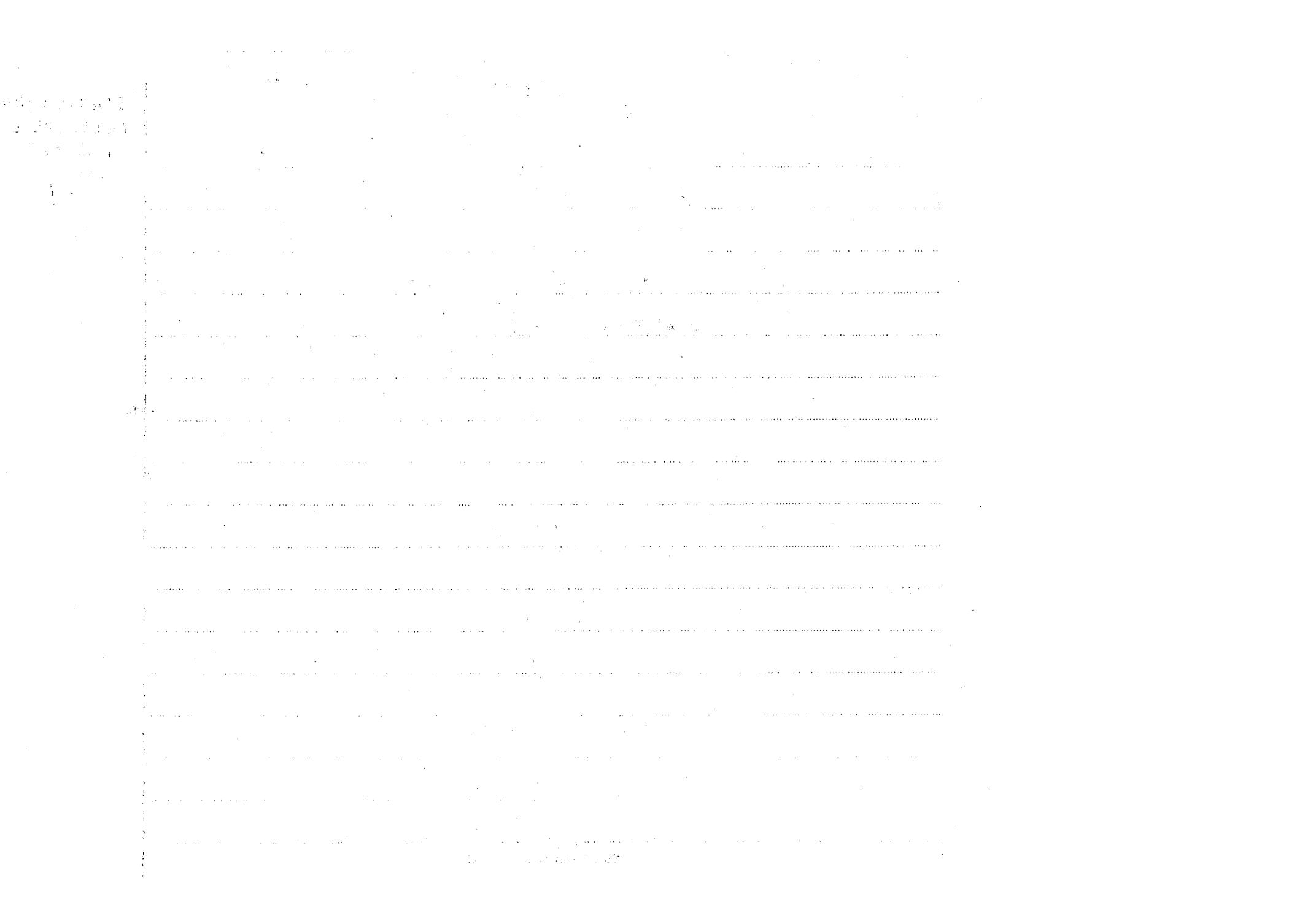
10

Härnösand
Bör. John Johansson
Bör. Carlsson 1872 i Härnösand

Maran.

Maran hade sjuvar ont av ^{och} hundtagt
var del en de kallte 'ihara'. Hon var mara
sade, s. hon var svart i ansiktet av
sob. Se hon körde ner i skorstenen s. red
rein s. del var särskilt en som hade ond
av ^{hemme} bille de skyddade sig mot maran
skulle de hänta. ~~och~~ på hundabyxor
spjälldes så, att de virade hängplena om
spjällstängen s. rein låt dem vara där om
natten. Se det var då hon kom, s. istkor-
stenen för hon var den hemmadrivda de
ein på sā vis, rådde hon inte med att
öppna spjället, s. då slapp de hemme.

Smedsland
Västra
Göteborg
Aug. 1922.

3620 Uppf. P. H. Karlsson
Beg. John Frithzson

Omr härd född 1872 upphämtad

Ville de göra sitt där som är uijölkta
andra kor, fick de lov att ha med dem
ounde att göra o svärja sig i påvlig religionen
1. del heliga Sankt Kyrkans, som ville
bli bortska, skulle gå upp i kyrkitor-
net o skrapa av lite malur på kloc-
horna o sitt hesta ut det igenom tom-
lukan o röpa: 'Så långt som detta fra-
set far, så långt skall jag vara från
det heliga - (ja, jag minns inte riktigt hur
det precis var, men något drität var det.)
Såv de hade gjort det, så hade de di-
rilt sig åt skam- se han kom o tog
sina levandes. Och di' kunde de göra
sitt där uijölkthetet et trollhetet, de
kallade. Och att de här funnits är säkert,
forts.

forts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

för det var en häo vere ifrån Hjälms
viken o jagade, o han hade en hals arpe,
o han var stor o grått, men han råd-
de intet med att skyta honom. Da för-
stod han hur det var fale o tog o lä i
en spik i bōpan - se har de nioget sät
i så råt de med att skyta en trollherr.

Och han sköt den också, men när han
såg kom fram lig där bora ett par stickor
som var brända i änden o nagra silvers-
hankar.

Se de dös ujölkha häarna var ute
på vallen, näs ingen sät del o ujölkade
hur far hade massigt med ett par andar
o da lig de på logen om vittene nä
de skötte den hos en bekant. Och bå-
de far o de andra kunde ligga på nat-
forts.

forts.

3620

tev o höra hur det ujölkade i lagång
men de gick aldrig ner o sätta efter det
var sina där ujölkaharar, så far

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Risgångaren Lejon i Skaftrås.

I Skaftrås bodde det en son kallad

Lejon. Han var ute var eviga julafton
o. gick fram till kyrkan se dit skulle de
gå för att få se vad sonen skulle hänta
under det kommande året. När de var fram-
komna, skulle de gå i gården ansyss (urst-
sols) o. läsa Fader vår' bokläges. När de
då gick förbi kyrkporten trodde gångene gick
porten upp, så det dämdade. Vad han sen
hade för sig vet ingen, men vad sonen skulle
hänta i Nydala sin årt darpå, det visste han.

Allt är skulle sväfar hems med, o. han
gjorde så med, men när de kom i allén,
då fick han se så mycket gästar, så
då blev han nöjd, men han var tungen
att följa med. När de sic hade gått o. låst
forts.

forts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

som de skulle, då ville inte gubbens
vara med längre, s. då gav Lejon med sig
så det åt det blev det inget av.

Nu var det niova som trövlade på
all ^{hen} verkligem var i kyrkan - för se den vat-
ten var det så mycket spöken s. de torde
inte sticka ut näsan. De satte upp med
honom all han skulle ha handboken med
sig, s. de såg att han verkligen hade valit
det. Lejon gick in på det o. så drog han av.
Han gjorde som han brukade o. kyrkedör-
ren slog upp. Men nu han såg hade va-
rit framme s. tatt handboken o. var på
återväg, då hon där fram så niova nu s.
i alla vras o. effes honom, s. han blev
för skrämd s. för upp på en liten läktare
s. sin ut genom ett fönster, rätt i ge-
forts.

forts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

nun glaset sic skulle det förtas bli
alla på morgonen, s. så för allt det inte skulle
se synas (all) nigt s. bli uppståndelse
gav han sig i väg till Bråstad o fick ett nytt
i-sall. Och det han en tro den chete för det
är ell nytt föntes vid lille läktara

För resten, han var omöjlig den där le-
jon med allt möjligt. I Valkö skog var det
en gäst, som hette tio på vägen, s. det var
så pass så det stod inte tio att få en häst
föbi på kvällen. Och det var eeu riktig
plåga för hela socknen, det där. De sa tio
Lejon att han skulle gå dit s. försöka ta'
räa på den där gästen, för grymt stark
var han s. sic kunde han hantverk att stena
na gästar o vita bort dem också. Se de
sic han hade sovarkonstbok s. han skulle
forts.

forts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

ha läbt sig en del där. Härmede gästas
var svart, men det var värre att vita bort
dem. Se kunde de inte det o. de hade stämt
dem fick de ont av dem och sen dess

Lejon drog em. av uppåt Valkö skog
o. var där i tiotal. När han sen kom där
fann syntes det att han hade varit ute
för nigt sändeles o. han sa' inget på fle-
re där s. vad som hade hänt nämnde han
aldrig. Han visjon gjort i Valkö skog såg de
aldrig mer.

Draugen o. vandringsböckes.

Sonuna hade vandringsböcker, sone de
 läste sig en mera drolleri i, jag hade
 en bros som dräkte i Saffeyds socken i
 Albo härad; han var hos en bond som ha-
 de vandringsbok. Och den var han så rådd
 om som om livet. Men si' en gång nes
 han gick åt kyrke, glömde han allt läse
 ur hemme, s. bros min tog hemme, nes
 han hade dräkt as o. gick ut på logen
 o. begynto läsa, men han hände inte
 si' längt o. into torde han hennes för de
 sone inte förtag sig på sält hunde ja'
 fram si' miniga min, si' de sadde ic-
 te med att bli kvitt dem. Men han läste
 sig hur han skulle kunna skjuta på hirn
 längt han sone best. Da skulle de ta'

20

forts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

bly o. stoppa det genom en dödekalle
Lag ved förtäss bera, att han använde
sig av det en gång, o. da' sköt han en toppe,
som satt så långt bort, att han knappat
sig honom. Han rikte gjorde han o. toppe
stop också.

Finsland
Västerbotten
Mjällby

3620

Opp. av E.B. Wikström
Börje och Karlsson
Postd. 1872 i Söderala

Talfare

1932

Het latarskäringas han va' leda, det
har en sett många exemplar på. En mänska
var det beskrivet, som bodde i Gällivärs område.
Det kom en råv dös latarskäring till hemmet,
men hon var ensam hemma, o. ville in-
te ha sitt hemme, så hon körde ut hem-
me, när hon var i dörren. "Det ska du ha
igen", sa' talskaran, "nuon sju där shall
du gai pa' kryckos". När den skäringen
var utkommen på gården plockade hon
pa' marken, det sät ut som klöver, o. gick
till kruksrummet o. stängde ner det o. läste
o. uppläste lite. Så gick hon.

Den andra krydde sig invid om
Hon var ute o. tog valten o. drack med,
o. de andra drack med av samma vad-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

jorts. Lingdale Kopf. af 3620
R. S. Johnson
1932

Den men man sju där hade gått, så
var hon lam s. sin den dan har hon
inte varit frisk utan legat till sängs
eller släpat sig på huyckor. Och det är 40
åi sin men de andre hade inte ond av
att de hade druckit av samma vatten.

Han en fått sitt vatten förgjort
skall en med det-samma kasta igen
krummen - det skulle de ha gjort si ha-
de hon inte fått någon skade av hemme
Var det en sju där tatax häring
inne ugnstaus, s. de var rädda att de
skulle ^{ha} önskat något ond över dem, skul-
le de ta ett s. vatten s. kasta efter
den men de gick, men det skulle de
lägga, så de andre inte såg.

Een vei jag son pick in ett säue
jorts.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Fredrik
Jönköping 3620
jorts. bygde 1932

där baternas i sin stuga s. han vid-
de inte med att bli av med dem. Da-
tog han en eldbrand i spisen s. sväng-
de mot dörren s. då lorde de ute vara
där längre. Neh då kunde de ute skada
honom heller.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Förgora bössor

All de han förgöra bössor så id det
 inte gärs att skjuta med dem. Det har
 jag själv sett. Det var bara nagra är sju
 jag fick min bössa förgjord. Här i Möckle
 hult i Hjälms socken finns det en gubbe, o.
 han hade gått o lärt en pojke här, hur
 han skulle fördärva t för mig. Han har var-
 sig till, del vet jag inte hem fär en sin
 bössa förgjord shall en köpa årenik o.
 såvälom - del fär en på' abelekset - o ta o.
 putsa bösspiken med. Sju har en bössan
 i ordning som fört.

Ett annat sätt är att ta en bö-
 ss o gä' till eis ställe där del är lik o.
 sju ta' o slappa fingrarna på ^{den} döde
 i hand men o. sen i bösspiken.
 Skriv endast på denna sida!

jorts.

3620

Så gär det inte att träffa på hir nära hir som heter. Och vill en avvänta en sitt båsa mer far en sätta av pipan så längt som fyrmåne har varit i Skekuva.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Tur med kossar

Ville de ha jakellycka med sin bō-
se lagade de, sā de fick en orm i pi-
pan - genom att de låt henne vid sida orma-
lie, sā att ormen kröp in i pipan

Och sen låg de till reds o sköt ut den

Samma tog också kyrkemalor
i sina klossor o sköt ned, det skulle va-
turligt

Söderås
Märta
Mjödala
må 1932

3620 Eff. Z. Åkerblad
Bör. Maria Jackson
född 1878 i Mjödala

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

Människoben för välgång i huset.

I Ståthult hittade de människoben
i spisen för ett par år sedan. var de mura-
de om den. Vad det var därför vet jag
inte bestämt, men det låg de in i hu-
sena för de skulle få välgång där.

Dödningaben för fiskelycka

I Sandvik var det en som hetade
Sandahl. Han var en gång efter ett bruk på
kyrkogården s. band det på sitt nät för
att få fisk i fiske. Och det blev fisk sen
på nätet, så det koll på att bli fördärvat,
första gången han hade det ute. Men sen på
natten när han hade lagt sig, så hörde han
något tungt s. lä'sig på fötterna på Lönorna,
så han trodde bena skulle krossas. Och det
var han som lä' tillbaka bunt s. det där
döpa. Se det var farligt att lä' av de döda.

29

Klyssed.

När de flyttade in i ett hus där de
hedi bott någon annan förr, som de
trodde hade haft lite trölleri för sig, bru-
kade kasta in ett kylte med salt i, inn-
an de gick in

Skydd mot tjivar

Hade du ont av tjivar, som stal
i deras trädgård, så skulle de ta en tråd,
s. svin gå dit dös del fanns lik, s. svin ut-
efter liket knyta en knut för var led
vid era sidan. Så de svin ut del i träd-
gården eller band del om eit träd, så blev
tjivren fast, tju dees de kom o. tog bort
trädene.

Grevilund
Västervik län
Nygårdssöder om
1832

3620 Uppf. E. H. Johansson
Linköping
Bor. Jönköping
J. 1832 i Nygård

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

Förbud mot att lämna hov på åkern

Redskap skulle en vara noga med
för s. inte låta stå ut. En hov skul-
le en ta in s. inte låta stå, så det
vælte gräs igenom. Kom del sein kreatur
s. id av del, blev de sjuka.

Da' kreaturen hördes i vall.

När dyrnen stuptes i vall på varan,
skulle de alltid ha en ställ av juladred-
kat o. lite av julatrödet som de hade gjort.

Sommaro låt dem också gå över ställ för
att ingen skulle förgöra dem o. utjälken o.
andra tog o. brände dem med eis kol på
kroppen.

Hov skärring av hästar.

Iblend kunde det komma på hästar
vara, så de rådde intet med att dra. Ville de
skydda sig mot det, skulle de stiga före häs-
ten i shaklarna o. sev spolla tre gånger i
betyd.-

Höt örhett i fötterna på kreatur

Blev kreaturen ömma i fötterna, tog de
o. låt den stå på späll gräs, s. så skedde
app torvorna s. satte den på gårdesgårdarna
ut åt hagarna dit kreaturen skulle ut o.
beta. Då blev det förhindrat.

35

Folkmedicin.Likt.

Var det en karl som fick gitet
lös, skulle han ta' av sig naken o
lägga sig på golvet inni skulle häring -
en hens ta' grisslaus. Stö sig på o
stiga över den sjuka tre gånger.

Kikhosta

Hot kikhosta gav de barnen vatten
att dricka, som de hade lagt kyrkostull i
se sätt som de tog vid kyrkan skulle det
vara särskilds kraft i. Men det fick ju inte
ta nioget utan bara lämna. Och det skulle
de säga om de tog ett ben eller så, inni
lämnas jäg det på sa'o. så lång tid Bar
de inni inte tillbaka det så kunde det
vara farligt.

forts.

forts. bl.
Gmelin
Västra
Fr. Medala

3620

E. H. Wiktorsson
Bor. John Rosén
Född 1872

Nu var det en känig strax hämt-
tus. på Hultet. Sowu var o. tog unna tis-
en unge som hade kikkosta. Men när
det blev kväller blev där end levande, unq.
en låg bara o. hved o. var så pligad. ka-
ringen var alldeles förtrönd, men hon
hittade sista ^{muffen} den inte på flera der, så hon
höll på att bli tokig, innan den kom tis-
baka till kyrkogården.

Skervau

Mat skervau hade de många medel. Sowu
men gick o. drog lacerna, sowu barna hade
sua sig genom kyrkogården.

It är nu medel var att dr. tog o.
drog barnet genom kyrkogården. De hade spinnit
fick de tag, på end vapen, sone det
var taget liv ned, eller rep, sowu nagon
forto.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

37

forts

3620

hade hängt upp sig i en en spata
ur en galge, så var det en bra medel.
Det lade de sju i vatten som de använde
mot Skerwapsika barn.

Tandvärk

Tandvärk hände man på bort på så
vis att de tog en liten sten o. rev vid
tanden så det blödde o. sju kastade ste-
nen i sjön o. ropade: "När denne stanen
blis torras, har jag min tandvärk igen."

Gästkravade

Var det någon som blev gastkravad
stöpte de bly. Det var en gammal häring
hämtat som gjorde det tog hon en spill-
kum med vatten o. häll över stället där de
hade blivit gastkravade. Sju droppade hon
blyet genom hället på en hickaka o. sen

jorts.

3620

uer i spilkummen. Sén blev det figurer
i vatten o. på den kunde hon se om de ha-
de blivit gäst-kastkramade. Sén knöt ciras
mitte de bort det.

knarrar

Hade de ont av knarr - o. del hade de sa'
mycket vis de hude kråtet lin. - sā skulle de
ga' till en klok häring o. se hurra hugga
bort det. Hon tog sā halvstrå o. högg i ledern
pa' det tre gånger o. da' skulle dene gicka
för var gång fråga: Vi huggar du efter? Jay
huggar bort din knarr, varade häringen.
Sén skulle det bli bra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

39

Träd i folkmedicinens tjänst.

För använde de mycket träd till att sätta bort spikdomar i. På Hultet står det ett träd en ek, som är bliven o den drog de barn igenom mot skervan. Det gick de en morgon innan solen gick upp o drog barnet tre gånger igenom, fram o tillbaka. Och det är inte många är sen just, för det var en sned på Töppen, som dog för några år sen, som drog flera barn igenom. Nu är det vist bara i Stenungsund ^{och} det finns ett sikt träd kvar, men i Hovsbyd var där ett s. det har växt pångset att göra så här.

På min gåvabit var det en hel del aplar o anna träd o eucalyptus, som de hade satt bort taudräck i. Se det skulle vara träd som var frukt - eken har ju fört.

forts.

3620

ollon - o. så skulle de stå nörr om bygg
medan det tog de en pinne el. en spik o.
pratade med i tanden så det blödde o. satte
sin in den i trädet.

Ett sikt tråd var det sic i genom
varde ta ner. Det var väl en här i Långö
byn som tog ner en en, men han fick
si mycket tandvärk, så han trodde han skulle
dö. Och sic stopp där en på andra tråd
som var likadant gjort med men den ter-
de han inte hugga ner själv, utan bad and-
ra Och han bjöd väl dubbelt pris, men
det var lön, han fick någon att ta ner den.
Sic slut fick han bråcca upp den.

Jag hade också en stor apel i men den
tog jag ner själv. Det var en gammal kā-
ring som lärde mig, att en skulle ta den

Skriv endast på denna sida!

forts.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

41

Inv.

Västra Ed

Nydale Gr.

1932

Uppf. S. H.

Folkminnes-

Ber. Joh. Wallin

F. 1872 Nydale

jorts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42

forsta spinan en hogg av ett sicut träd
o. stoppa i flickan, så fick en inre det
onda som var inatt. Det gjorde jag, o. sen
hade jag inget ont av det.

Hade du ont av böldas el. sicut sa'
skulle de få' o. krama ut dem o. sen ta
av varet o. smesta på' träd, så kom det på
dem. Och så de gavde träd med "böldas"
el. knutar på, som det kan bli, så så de
alltid att det var nijon som hade satt
bort sina böldas på dem. Och del skulle
en akta sig för att komma vid ett sicut
träd, för de knunde en få' det onda på
sig.

Och sina ^{träd} var avsedda som heliga, där
de hade fällt väck o. spikdonas bortsatta
så det viivus jag att gavla nära de grick
jorts.

forts.

3620

förbi ett sätt tog av sig mossen o.
hölsade, avuså all de nöllade några
ord, men det vel jag inte vad det var.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

Hämma möte med ormen.

Ormen set kunde de hämma möte
med, det har jag själv sett bevis på. Far
var ute en gång o. fick se en stor huggorm,
o. han tänkta han skulle prova. Han sa' till
ormen 'om 5 minuter shall du möta mig
här, ejes shall ditt eller mitt liv gått
och så fick de lov att sticka ner en
kniv eller mit slags stål i jorden. Far
gjorde en kniss med en kniv o. sätte sin
ner den. Sen tog han o. hängde inn klocka
i ett träd o. sätte sig o. vänta. När
det hade gått 4½ minut, sätte ormen
opp huvudet i en ullskorshåll, men da
var det ju lite för tidigt, så han stak
ner det igen. Men när sin del var
var några sekunder senare, stak han upp
forts

forts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

45

huvet igen o. rann bort till kniven
o la' sig imanför knissen, s. far slog
honom där

Och den tron hade de för sig att
vara de inta, slog en orm som de hade
satt nöte.^{med} Han vok på dem, så länge
de levde

Han var även gång var del en dräng,
som gårdböne hade, o. det är inte alls
vänta i sedan. Han var ute o. högg
löv o. då kom där en orm i. försökte
slå honom, men det rädder han inte med
då la' han sin yxa på merken med
eyren uppåt s. si': Här skall du mö-
ta mig di o. då - annars skall ditt liv el-
ler mitt gälla. Han var där lite före
utgått tid, o. som del var bestämt

fort.

3620

kom armén så del fräste o. lä' hu-
vet på yearn o. drägen slog honom
där också

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

46

Om döende o. döda.

För när de låg o. var sjuka så att
 de trodde, att de skulle dö, hade de för
 sig allt det inte skulle vä'a bra om de
 låg på fjäderbolstrar, för då fick de al-
 la de plagoerna, som fåglarna hade haft,
 som hade fått slappa till fjädern.

Ah det var vissga som låg på riktiga
 haluböjor, som svin.

Gicyd var det en som låg på en
 fjäderbolster o. livet var så gott som ur
 honom, men han vådde inte med att dö
 'Jag vill ha en sup, jag vill ha en sup,'
 skrek han vara. Till slut tog de o. flyt-
 tade honom på en annan madass, o.
 då fick han ro. o. dog tvärt

forts.

Var det sic uajon som hade varit
 lite brolek- o. det höde (det) väl var gub-
 be eller häring för- så var de rädda, att
 de skulle gå igen. Och det försökte de
 så mycket, för de inte skulle göra. En
 häring här varer vid sjön - hon hetade
 Brita - tog s. gjorde kors med en ullsax
 under pötlerna på liken, så blöd kom
 En gång var det en häring som var död-
 spik, o. de trodde hon var död. Brita tog
 sin sax o. skar henne, men häringen
 tog s. reste sig o. vrålade till, så de
 ryndde ur huset.

Kest annat medel för att skydda sig
 mot dem, var att strö ljufrö på vä-
 gen från sorghuset o. till kyrkan.
 Då kunde de inte komma tillbaka. Var
 forts.

forts.

3620

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

49

det sien si, att föret tog slut innan
de kom hem, si kunde den döde ga si
längt som ^{dés} föret hade tagit slut, längt
ne hade han inget makt.

Var de på begravning efter nijon
de Trode skulle ga igen, si ritade de
kors i porten innan de kom hem. Da kom
inte den döde in på tantens

De dödes otta.

Julnatten hade de döde sin julotta
före den riktiga ottan. Det hände en is
på bänkarna, när en kom till ottan. Da
läg det svin sandhögar på bänkarna sand
som de hade haft med sig ur gravarna

Julmed

I längs på ett ställe var det en
käring som alltid på julkavällen tog
o. satte ner maten som blev kvar un-
der bordet. - varför så hon aldrig, men
det var ju så minna i rörelse den där
kvällen, så det var väl de som skulle ha't.

G
C

Ihedsommarväg q:la midsommars.

Vid gamla midsommars den 6 juli

kunde de få se lite mer än annars, liksom
på julkarnevalen far hade vänt nevra i Sandvik
en koäll s. sultil längre, s. när han gick
på källan - det var lite skrunt då - sa' bon-
den till honom: 'Laga nu sa' du får se näst
för i koäll har vi gamla midsommart!' Far
hade inte tänkt på det. Men när han
gick förbi Tufatjärtan såg han, hur de stod upp-
ställda kring en likkista s. hörde, hur de
sångde av liket. Men han tyckte det
var otäckt att möta dem så han gick en
omväg för att slippa.

Nydale, Malmö län.

3620

Brunskär

"Göken"

En sed var det förr att ge de döde pengar
o en flaskan brämvin med i kistan
Nu var det i Nydale en dodgrävare, som
hette Göken, han fick upp de döda flaskorna,
när han grov p. det brukade han uppa
upp, s. en gång, när de kommer ner på kyr-
kogården, låg han där dödfull.

Eftersom en quodtjänt skulle de döda
i källa med honom, o kyrkogården var sam-
lat i sockenstugan. Så kom Göken in
Det var enigt va' folk här å' svalat,
sa' Göken, o en har inte sa' nöje som
en upp o bjū' på. De fäll i skräck alli-
hop o. när var den inte en enda som
sa' ett ord om Göken evers hemsfylle
Göken var förr resten en led gubbe
forts.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

53

jorts.

3620

Han var en sinn där som var ute jula-
vallen & skulle se vad som skulle hänta
ja, de så' att om han inte gick, så kom
de o hämtade honom o drog ut honom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

54

Abboten Godfred.

Godfred hette den högste munken här,
när kristian Tyrann plundrade klostret. Han
karna flydde till Munkjön o. Godfred satt
ut i sjön till Goffers, s. där hanade upp
honom o. slog en pale i höftet på honom.

och sic sig de långa tider efterat, hur
hans fastmå gick dänta o. lyste efter
honom - se han hade en fastmå som bad
de i Grängd.

Han varare han sitt ut, så los-
sade han sitt skepp o. lät det flyta
ut, för att det skulle leda dem vilar.
Det flöt skeppet i land här o. nu lig-
ger dit utanför mitt land. Hitta aldrar
längt ås det, men de har hävet så my-
cket sten på det, att det knappt syns
forto.

forts.

En var del de kallte Soppa-Smeir. En
lager gubbe var det, s. han var t.o.m i kyr-
ken en natt o. stal ett lock på en kop-
parkista. Han hade en son, som var o. skul-
le ta bort steinen, men när gubben fick
veta det, blev han blek som ett lik. Fö-
bjöd pojken att röra stenen s. skeppet.
Det kunde va' farligt. Och det har legat
där oöft sen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

56

2

—

Oblaten i magren

Oblaten de fick i uellvarden var
det minsta som tog o. gärde på sig, näst
frästus vänta nyppen till. Men piga var
det som tog s. gav den åt korna, för
att de skulle bli fetta.

I Långö bodde del en handlare som
hette Nyberg. Nu bodde del intill ett
par gamla ogifta fruntimmer, s. han
stängde till de dās ett sketord en gång, för
del all dr inte hade fått någon karl.
Men del skulle han ha aktat sig för, för
han rådde knappet med att fara förbi deras
stuga sic, s. så långt deras ägor var. Nås-
ten drog o. drog, så han kunde åda sig men
det var knappet, han kom någon varit åu-
di. Men nu rann dās en bæk, s. dās tröt
deras ägor, s. när hustru kom dit, så drog
han till, så han höll på att falla om-
kull. Se dās släppte del alltid.